

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samlinger

til

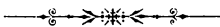
Jydsk Historie og Topografi.

~~~~~  
2. Række. II. Bind.  
~~~~~

Udgivet

af

det jydsk historisk-topografiske Selskab.

Aalborg.

Marinus M. Schultz's Forlag.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1889—90.

Minder fra Sevel Sogn.

Af Lærer P. Christensen, Mundbjærg.

Sevel Sogn har tidligere havt 2 Sognekirker, den nuværende Sevel Kirke og den nedbrudte Trandum Kirke.

Sevel Kirke, i Byen af samme Navn, var tidligere uden Taarn og tækket med Straa; nu har den et 28 Alen højt Taarn og Blytag, hvis væsentlige Del er kommen fra Trandum. Taarnet er tækket med Tagsten. Kirken er noget lang, da omtrent $\frac{1}{3}$ af Højkirken og Taarnet er tilbygget af Iver Juel af Materialierne fra Trandum Kirke; dog ere Murstenene i Taarnet vist ikke komne fra Trandum, da der lidt Syd for Sevel By er Spor af et gammelt, nedlagt Teglværk, hvor man fortæller, at Stenene til Sevel Kirke skal være brændte; de ere ogsaa af vore nuværende Murstens Størrelse, medens der i Ruinerne af Trandum Kirke fandtes ikke saa faa Stykker af de saakaldte Munkesten.

Spændtræerne i Kirken ere Eg, som vel nok ere fra Sognet, da der i og ved Byen Sevel findes Levninger af gammel Skov. Det er kjendeligt baade paa Muren og Spændtræerne, hvor lang den oprindelige Kirke har været, da Sokkelstenene fra Trandum har en anden Liste end de oprindelige Sten i Kirken, og Handbjælkerne sidde højere i den tilbyggede Del end i den ældre Kirke. Spændtræerne i Taarnet bære endnu Spor af Maling, saa de vist før have havt en anden Bestemmelse, det synes, som at de have været Bjælker.

Altertavlen har havt Form af et Skab med Fløjdøre. I Midten var i simpelt Træskjærerarbejde paasømmet Kristus og de to Røvere paa Kors, af ét Stykke Træ det hele. Paa den

ene Fløj var 3 ligeledes af et Stykke udskaarne Mandsfigurer, og paa den anden Fløj 4 Figurer. Det gjemmes nu paa Kirkens Loft, da de nævnte Træbilleder for omtrent 30 Aar siden bleve borttagne, og der blev af en Maler fra Viborg malet i Stedet for de 4 Evangelister og i Midten paa Tavlen Kristus paa Korset paa Lærred.

Kirken har Pulpitur, opsat af Iver Juel, med de 12 Apostlers Billeder, og et Orgel, bygget af Daniel Køhne i Kbh. og bekostet af Ejeren fra Stubbergaard, Proprietær J. Boserup, 1873. Klokkeren er stor og nok fremstaaet af Sammensmeltning af den oprindelige og Trandum Kirkes Klokke. Man fortæller rigtignok som et Sagn, at Trandum Kirkes Klokke skulde ligge i Stubbergaards Sø. Under Koret findes Juelernes Begravelse, hvortil Nedgangen er tilstoppet med Sand. I den nordre Side af Korets Mur var indtil 1860 indmuret et Epitafium over Kjeld Juel. Det bestod af en ovalformet Sten med den Indskrift:

»Der man skrev 1600 og dertil 6, den tiende Dag udi
 »Avgust Maaned, befal sin Sag udi Guds Pant; hans Hustru
 »hannem til Ære kjær lod rejse denne Gravskrift skjøn. O,
 »Herre, giv dennem begge tilsammen den evige Løn. Amen!«
 »Over Kjeld Juel, oprejst af Enken 1614.«

Ved Siden af denne Sten var indsat 2 allegoriske Figurer, forestillende Troen og Haabet; de ere nu hensatte i Taarnet, og Stenen med Indskriften er nedlagt i Korets Gulv. I den søndre Side af Koret laa indtil 1885 en sort Sten i Gulvet, hvori en Adelsdame med Pibekrave var udhugget, og nedenunder stod med ophøjede Bogstaver:

»Her ligger begravit erlige och velbyrdige Fru Maren
 »Juel til Rybieres, Erich Rossenkrans Efterleverske.«

Kirkesynet paalagde Kirkeejerne at tage Stenen op og indsætte den i Korets Mur, hvilket skete Aaret efter, 1886. Den var noget tyk, og under den var en muret Grav, hvori der laa noget Aske, Levninger af Liget, hendes Haar og nogle smaa Stumper Egetræ og Læder med smaa Messingsøm, saa det synes som Kisten har været betrukken med Læder. Ligeledes fandtes i Graven en Messingplade med Juelernes Vaaben og en større Tavle af Messing med denne Indskription:

»Her under hviler erlig och velbyrdige Frue Marenn
 »Juel til Ryberg, som hafde erlig och velbyrdige Mand

»Erich Rosenkrandts til Langtinnde, och døde hun paa
 »hendis Gaard Hanberg Hovfgaard den 7. Mai 1624, och
 »var hun fød —. Gud gifve hunde en glædlig och ærefuld
 »Opstandelse med alle Christen paa Domme Dag.«

En 3die Messingplade fandtes ogsaa med 4 i hverandre sammenslyngede Bogstaver.

Trandum Kirkes Grund blev 1882 ryddet, og der var vist 50 Læs utilhugne og kun 2 tilhugne Kampesten. Det viste sig da, at Grunden sad i det væsentlige endnu. Kirken har havt Taarn, og Højkirken har været omtrent 24 Alen lang og 14 Alen dyb, udvendigt Maal. Koret har været noget lille, dets Gulv har ligget ikke saa lidt højere end Skibets, og det har havt Korrunding. Taarnet har vist været hvælvet, da der laa Mursten i en saadan Orden, som de kunde været styrtede ned under Nedbrydningen, og Taarnet har havt Begravelse, da der fandtes Menneskeben under en stor, flad Sten. Der var i Højkirkens Grund Fliser, som nok har været som Gulv. Imellem Taarnet og Skibet har der sikkert nok været en Hvælving af Mursten, da der sad flere ved begge Sider oven paa hverandre.

I Trandum Kirkegaard, hvorved Kirken har ligget, findes en stor, meget gammel Nøgle, som siges at være Nøglen til den nedbrudte Kirke. For imellem 30 til 40 Aar siden fandtes paa Stubbergaard Levninger af en gammel Prædikestol, som maaske var kommen fra Trandum Kirke. Alterlysestagerne findes efter Fortællinger, den ene i Tinggaard i Sevel og den anden i en Gaard i Borbjærg Sogn. Døbefonten skal efter Sagnet findes i Grove i Salling, hvor der er en saadan, der bruges som Svinetrug. Uden for Ny Stubbergaards Gangdør ligger en Sten, som har været Alter i en Kirke, enten saa i Trandum eller i Nonnekloster-Kirken paa Stubbergaard; Stenen har foroven en firkantet Fordybning, og den har samme Form som Alterbordet i Sevel Kirke, kun at den er noget mindre.

Fra noget Kjær Syd for Trandum By, kaldet Debbelsig, gaa nogle Ensporveje, kaldet Præstens Veje, mod Syd ad Haderup til, saa dette taler ogsaa for, at Kirken i Trandum i sin Tid har været Annex til Haderup, som Tidsskriftet for 1886, Præsteindberetningerne fra Ginding Herred, udviser.